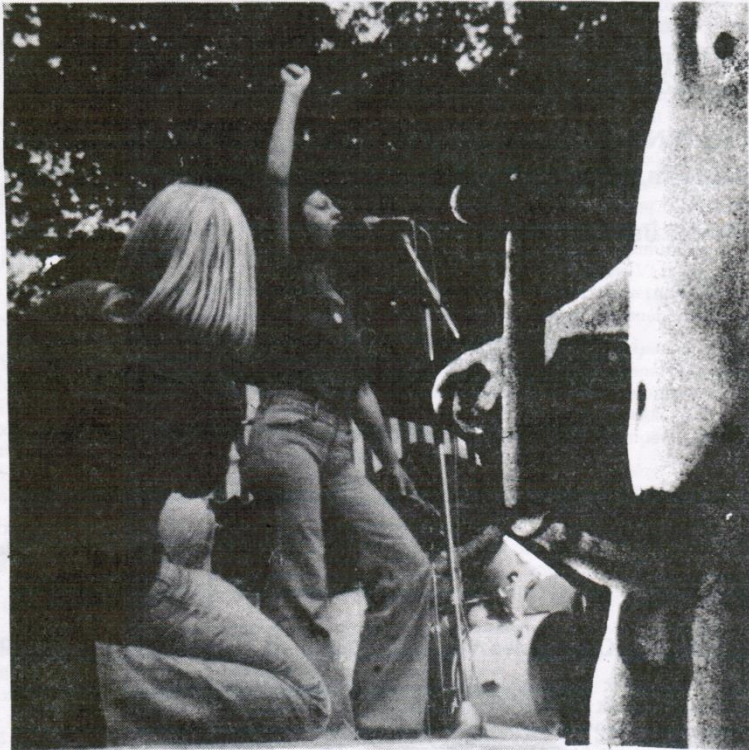

SEKSUALPOLITIK

3. årg. nr. 1 kr. 3

kvindefestival 4

Wilhelm Reich 6

ONANI! 14

Fortegnelse over mænds
holdninger til kvindebevægelsen .. 17

INDHOLDSFORTEGNELSE:

Leder — politiske hovedpunkter	side	3
KVINDEFESTIVAL	side	4
Wilhelm Reich-foredrag ved Ernst Fleischmann	side	6
NØGENBADNING ÅRET RUNDT	side	8
Sovjet — et socialistisk land?	side	9
Rødstrømpebevægelsens nye struktur	side	10
1,2 millioner enlige danskere	side	12
Stort flertal mod EF	side	13
ONANI — ny begyndelse	side	14
Homofil nationalsang	side	7
Kvinde forsvar dig!	side	18
Mænds holdninger til kvindebevægelsen	side	17

REDAKTIONEN:

Pernille Stenholm, Allan Sørensen, Finn Mikkelsen,
Peter Schmidt.

Kasserer: Rufus Jensen.

telefon (01) 95 40 08

"Freud sagde, at vi alle er bisexuelle, men han mente ikke, at vi skulle praktisere den. Det er naturligvis ikke det, jeg mener med at være bisexuel."

Kate Millett

(forfatter til bøgerne "Seksualpolitik", "Rhodos, og netop udkommet "Flying", Alfred Knopf forlag, amerikansk)

Pyh, det er svært at være eneste pige i redaktionen!

OBS! OBS!

ABØNNEMENT: Kan tegnes ved indsendelse af 30 kr. for 10 numre på postgiro-konto nr. 7 25 11 14.

Bladet Seksualpolitik
Birkhøjterrasserne 427 f
3520 Farum

BLADET SEKSUALPOLITIK

sælges også gennem:

Tønder bogcafé
Strucksallé 30
6270 Tønder

Anarkistisk boghandel
(Carl Heinrich Petersen)
Gothersgade 27
8800 Viborg

Huset's bogcafé
Vesterallé 15,
8000 Århus C.

Delta bio
Magstræde 14
1204 København K

Huset's bogcafé
Magstræde 14,
1204 København K

COQ
Peter Hvidtfeldstræde 16
1173 København K.

I. Tronsmo a/s
Postb. 6897
St. Olavsplass
Oslo 1
telefon 20 25 09

c/o RFSL Klubb Timmy
Timmermangatan 24
116 49 Stockholm

Bladet Seksualpolitik
Birkhøjterrasserne 427 F
3520 Farum
tlf. (01) 95 40 08.

Siden sidste nummer af Seksualpolitik udkom er der sket en masse ting. I Folketinget er der igen vedtaget et reaktionært forlig som måske nok giver umiddelbare skattelettelser, men alligevel forværrer levevilkårene i Danmark. Den stigende arbejdsløshed vil ligesom i 30'erne drive kvinderne tilbage til hjemmene og dermed gøre dem afhængige af mændene. Derfor må vi alle, kvinder og mænd, kæmpe imod arbejdsløsheden og for at kvinderne kan blive i produktionen.

Kvindefestivalen i august viste klart den styrke og bredde kvindebevægelsen efterhånden har fået. Det er klart at denne bevidstgørelse om kvindens stilling og rolle måtte følges op med en diskussion om mandens stilling i samfundet og mandens kønsrolle.

Erik Thygesen præsenterer med sin bog "Mænd — det svækkede køn" mænd der har taget udfordringen op og som er begyndt at interessere sig for sin rolle i forhold til kvinden. Gid alle mænd ville tage denne udfordring op!

Der er nu udsigt til at den seksuelle lavalder for homoseksuelle bliver sænket til 15 år når regeringen Venstre falder.

BBF (bøssernes befrielsesfront) har nu startet sine møderækker igen (se andetsteds i bladet) og har bl.a. planlagt en større offentlig fest. Desuden fortsætter BBF med foredrag rundt omkring på landets uddannelsessteder og lign.

Til redaktionens store glæde har en gruppe i Sverige startet et "Seksualpolitik", første nummer udkom i august måned (c/o RFSL Stockholm, Timmermangatan 24, 116 49 Stockholm).

I dette nummer prøver vi at lade vores læsestof repræsentere vores politiske hovedpunkter i større omfang end tidligere. Det har faktisk været sådan, at vi kun nogle få gange har bragt læsestof som handlede om andet end seksualiteten direkte. Hvad med de samfundsmæssige forudsætninger for vores følelsesliv? Vi vil understrege dette ved at bringe to indlæg — et om kampen mod EF og et om den store forskel mellem rige og fattige i Sovjet — noget som efter vores mening gør sex til en salgsvare ikke mindst i forbindelse med modeindustrien, der har blomstret der siden 50'erne.

Desværre har vi ikke til dette nummer haft mulighed for at få anmeldt den nyudkomne bog "Kvinder og sex", ej heller "Mænd — det svækkede køn". Vi beklager!

Følgende punkter opfatter vi som hovedpunkter i kampen for en seksualrevolution:

Biseksualitet — vi kæmper for menneskets ret til frit at vælge sin seksualpartner uden hensyn til køn eller alder. Vi er besluttet på at tilintetgøre det eksisterende klassesamfund, som oprettholder grænser mellem både klasser og seksualitet.

Kvindeundertrykkelse — vi støtter aktivt kvindens kamp mod den personlige og seksuelle undertrykkelse, dvs. for kvinders økonomiske og seksuelle uafhængighed af nogen bestemt person.

Mandeundertrykkelse — det er efter vores mening den heteroseksuelle mands opgave at gøre sig sin kønsrolle bevidst, at forsvare kønskampen, de homoseksuelles kamp, at deltage aktivt i kampen for en seksualrevolution.

Kernefamilien — er det kapitalistiske samfunds reproduktive enhed ("reproduktiv" betyder her både genskabelse af mennesker og genskabelse af det kapitalistiske system). Den undertrykker og begrænser alle dets medlemmer. Fra den udspringer normalitetsbegrebet, som er udgangspunkt for forfølgelse og undertrykkelse af mennesker der tænker, føler og handler anderledes. Derfor må kernefamilien bekæmpes og andre samlivsformer etableres.

Seksualrevolutionær produktionsmåde — al diskriminering mod kvinder og homoseksuelle skal fjernes. Overalt i samfundet må der skabes en åben og naturlig støtte til de homoseksuelle, sådan at de ikke på nogen måde føler et behov for at skjule deres seksualitet. Begge køn skal være ligeligt repræsenteret i alle samfundsled. Formålet med at begge køn arbejder ude, hvis de ikke har anden indtægt derhjemme, er at skabe politisk bevidsthed gennem arbejdet på arbejdspladsen, at give så mange mennesker som muligt økonomisk selvstændighed og at reducere arbejdsugen til et minimum for at familielivet kan forbedres. Vi mener, at egen indtægt er en forudsætning for en fri og tilfredsstillende seksuel adfærd.

Kampen mod kapitalismen — vi mener, at monopolkapitalismen og den private ejendomsret er den største hindring for en seksualrevolution i dag. Derfor må vi kæmpe for et socialistisk Danmark.

Ideologi — vi bygger vor ideologi på den dialektiske og materialistiske historie og samfundsopfattelse.

SEKSUALPOLITIK reklamerer for kvindefestivalen og sælger bladet på Strøget

"En mandschauvinist er en mand, som kun vurderer kvinder på deres ydre og glemmer, hvordan han selv ser ud.

En mandschauvinist er en mand, som helst vil have en hjemmegående kone og lægger pres på hende for at hun skal opgive sine drømme om udearbejde.

En mandschauvinist er en mand, som er modstander af at kvinder kommer ind på hidtil mandsdominerede arbejdsområder.

En mandschauvinist er en mand, som er mere kritisk i sin vurdering af en kvindes arbejde end af en mands.

En mandschauvinist er en mand, som ikke går ind for kvindernes totale og virkelige befrielse og som ikke — i praksis — gør sit dertil."

Claus Clausen, fra den nyudkomne bog "Mænd — det svækkede køn"

KVINDEFESTIVALEN

Af PERNILLE STENHOLM

Den første internationale kvindefestival fandt sted i Fælledparken i København d. 24. aug. og blev en kæmpesucces. Mellem 25.000 og 30.000 kvinder, børn, mænd, gamle og unge var mødt op til den store begivenhed som et bevis på kvindebevægelsens store bredde.

Der var en helt vidunderlig stemning (ikke som ved en skovtur som nogle dagblade mener, men en kampånd), og man kunne helt konkret se at Rødstrømpebevægelsen har udviklet sig til en meget bevidst organisation og at den har formået at gøre kvindefrigørelsen meget målrettet.

Foruden underholdningen med talere, sange, musik og teater som foregik fra tribunen, var der også andre aktiviteter fordelt ud over hele pladsen bl.a. debatelt, informationstelt, børnetelt, kunsttelt og et underholdningstelt, hvor man bl.a. kunne høre kvinderne bag gramfonpladen "Kvinder i Danmark". Desuden var der opstillet en bogcafé og en hel del plancher der belyste kvindens stilling og problemer personligt og i samfundssammenhæng.

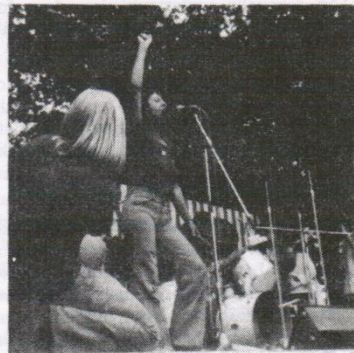
Parolerne var da også: *Ingen klassekamp uden kvindekamp — ingen kvindekamp uden klassekamp*, hvilket flere af talerne også kom ind på, bl.a. Michala Brüel, VS. Dagmar Andreasen, DKP, syntes derimod at have misforstået noget, idet hun hovedsagelig talte om NATO, og talen fik da også karakter af en værgkampagne for DKP. Dette påtalte Michala Brüel ganske rigtigt også i sin tale.

INGEN KLASSEKAMP
UDEN KVINDEKAMP

Blandt de mange deltagende vil jeg her fremhæve Solvognens kvinder, som var helt fantastiske i deres 3 sketches om International kvindekamp, Sex og kønsroller og Arbejdsmarkedet. Disse sketches var noget som folk der ikke arbejder bevidst med kvindefrigørelsen kunne forstå og nikke genkendende til.

En stor succes blev også det tyske band Frauen-Rock, som spillede hård rock så hele pladsen dansede med. — Skønt at høre kvinder spille den slags musik.

Den tyske "Frauenrock"-gruppe fik hele forsamlingen til at gyngede og juble

Kvindehuset var bl.a. repræsenteret ved 2 fra Den lesbiske Bevægelse, som i deres tale kom ind på at de ikke er uheldige (som mange bl.a. mænd tror) over at være lesbiske, men vrede over at være undertrykte, kaldt seksuelt afsprede og kun blive tålt hvis de ikke viser deres seksuelle følelser.

Desuden var Rødstrømpebevægelsen i Kvindehuset repræsenteret af Else Christensen.

Her et uddrag af det vigtigste i hendes tale:

»Udgangspunktet for Rødstrømpebevægelsens arbejder har hidtil været, at uanset hvor forskelligt kvinder lever, så er de fælles om i hvert faldt én ting, nemlig deres rolle i familien. Selvom kvinderne har erhvervsarbejde arbejder de osse hjemme. Det er helt sikkert, at alle kvinder lægger en stor del af deres energi og arbejdskraft i privatlivet, i familien.

Hvis vi skal forstå kvinders situation er det derfor nødvendigt, at vi starter med vores rolle i familien. Hvis ens tanker altid er optaget af de tusindvis af små ting, der skal være i orden for at en

Alle alderstrin var repræsenteret i Fælledparken

familie kan fungere, og hvis ens arbejdskraft dagligt bruges på at sørge for at andre har det godt, hvordan skal man så få overskud til at ændre sin egen og andre kvinders situation?

Bevidstgørelse har derfor hele tiden været en væsentlig del af Rødstrømpebevægelsens arbejde. Vi har arbejdet på at skabe en alternativ kvindeidentitet, en alternativ kvindekultur. Fordi det er nødvendigt at have alternativer til den kvindes rolle vi er blevet påtvunget. Vi har lært at arbejde ud fra vore egne erfaringer. Vi har lært at stole på vore egne kræfter. Og vi har lært at insistere på kvinders ret til at kæmpe. Disse ting er i sig selv en kamp.

Men vi stopper ikke her. Skal vi komme videre er det nødvendigt, at vi hele tiden inddrager nye områder af samfundet i vores arbejde. Målet er at nå frem til en beskrivelse af hele samfundet ud fra en kvindepolitisk synsvinkel.

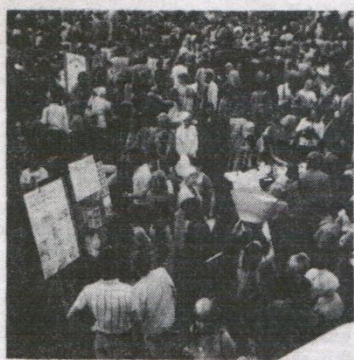
Vi synes det er vigtigt at lave sludregrupper, basisgrupper og arbejdspladsgrupper, hvor vi kan arbejde på at ændre vores bevidsthed, sådan at vi finder ud af at kvindeundertrykkelsen ikke bare er noget, der rammer os personligt. Vi lærer, at fastlåsnings af kvinden i moderrollen, opfattelsen af kvinder som passive og svage, kvinders manglende uddannelse og alle de andre symptomer på kvindeundertrykkelsen er betinget af det samfund vi lever i. Et samfund, der bygger på den stærkestes ret, på konkurrencemotiver og på kampen for at øge profitten. Alle disse forhold vil blive mere og mere påtrængende efterhånden som det økonomiske system vil blive sværere og sværere at styre, som følge af en ansvarsløs og menneskefjendsk

angel på planlægning. Vi kan nævne problemer som ressourceforbruget, foreringen og befolkningsekspllosionen. Disse problemer vokser og vokser, derfor må vi gøre os klart, at kampen for kvindernes frigørelse ikke er en kamp for ligestilling med manden i et samfund som det vi lever i nu. Det vil sige, vi kæmper ikke bare for ligeløn og for lige ret til alt arbejde og til alle uddannelser, vi kæmper for at skabe ændrede betingelser for vores eksistens. Vi kæmper mod kærnefamilien så længe den bruges til at fastholde kvinden i den traditionelle rolle som træster og ulønnet arbejdskraft. Vi kæmper mod kvindens underordnede status i samfundslivet, både politisk, økonomisk og kulturelt. Det er ikke en kamp rettet mod mændene, det er en kamp for at ændre betingelserne for vores tilværelse, så vi kan føle vi har en identitet, at vi har frihed til at handle og at vores handlinger har en virkning.

Det første skridt på vejen til at nå vores mål, er at arbejde på en øget bevidsthed af alle kvinder. Via gruppearbejdet koordineres vores erfaringer, ved at flere og flere kvinder fra flere og flere områder af samfundet går ind i arbejdet, får vi dannet en stor bevidst beægelse, så vi kan få en reel indflydelse på samfundsudviklingen.

Derfor opfordrer Rødstrømpebevægelsen alle kvinder til at deltage i arbejdet. Selvom du ikke lige nu synes det er øget for dig at være med i en kvindegruppe, så er der alligevel noget du kan lave. Snak med kvinder i din familie, snak med kvinder på din arbejdsplads, ind ud af hvordan I lever, find ud af hvad I er utilfredse med og find ud af hvilke muligheder I har for at ændre situationen. I ved, at I ikke står alene ned jeres arbejde.

Denne arbejdsmetode, at gå fra det personlige til det politiske, er en forættelse af den måde Rødstrømpebevægelsen hele tiden har arbejdet på. Enhver kvinde må tage sit udgangspunkt i sin personlige undertrykkelse, der hvor hun oplever den, i hjemmet og på arbejdspladsen, for derigennem at nå til en erkendelse af sin situation. Det personlige udgangspunkt udvides bestemt i takt med de nye erfaringer man opnår, ved at ændre sin situation og sin bevidsthed, skridt for skridt. Når det personlige udgangspunkt forbindes med andre kvinders erfaringer, skabes der en kollektiv bevidsthed om samfundet og om de forhold, der betinger kvinders undertrykkelse. Bevidstheden fører til ændring, som giver erfaringer, der kan bruges til nye handlinger. Det er en lang og sej proces. Du ændrer ikke din bevidsthed og din personlige tilværelse på 8 dage, og du ændrer ikke dit samfund på 1 måned. I denne proces har vi brug for hinanden og vi har brug for vo-

Der var mange mænd med til Kvindefestivalen

res gruppe. Uanset om du vil ændre din familie, din arbejdsplads eller dit samfund, så vil du møde modstand og personlige problemer. Store ydre omvæltninger vil følges af store personlige følelsesmæssige omvæltninger. Når vi taler om revolution eller om hvordan vi skal ændre samfundet, så koncentrerer vi os ofte om de store samfundsmæssige ting, der skal ske. Vi glemmer eller overser, at det vi taler om osse vil få personlige konsekvenser. De personlige konsekvenser skal ikke afholde os fra at arbejde for de ting vi synes er rigtige. Men hvis vi skal have kræfter til at skabe det samfund, vi ønsker at leve i, har vi som kvinder brug for hinandens støtte.

GODE BØRNE— BØGER

Sonja Åkesson & Monica Schultz
Da mor blev telefonmand

Åkesson, Sonja og Monica Schultz

Da mor blev telefonmand
Humoristisk billedbog om kønsrollemønstre. (Høst, 1972. 19,75)

Storfamiljen

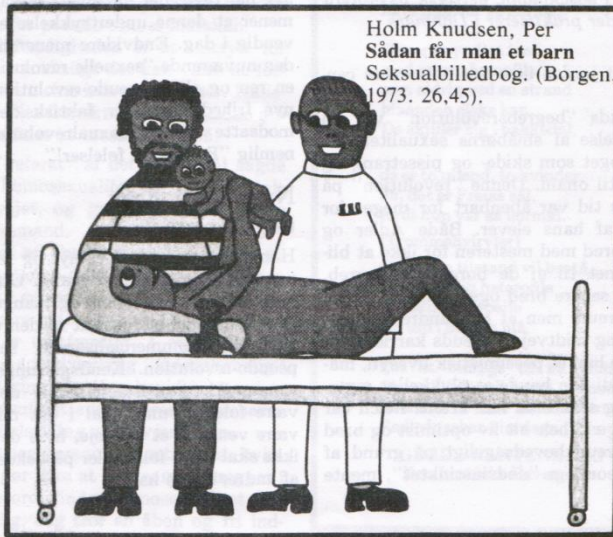

Johanson, Anita

Storfamiljen

En enlig mor og hendes 8-årige søn arver et stort hus, der bliver hjemsted for en storfamilie. (Høst, 1972. 14,75).

Holm Knudsen, Per
Sådan får man et barn
Seksualbilledbog. (Borgen, 1973. 26,45).

WILHELM REICH

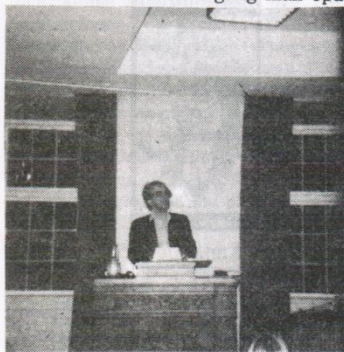
— foredrag ved Ernst Fleischmann

WILHELM REICH — og hans behandling.

Foredrag ved psykoterapeut Ernst Fleischmann. Torsdag 29. aug. kl. 19,30, adg. 6 kr. Vartov, Farvergade 27.

På Vartov i Højskolernes Sekretariat samledes ca. 150 unge mænd og kvinder for at høre den østrigske psykoterapeut, Ernst Fleischmann, tale om Wilhelm Reich, Freud, den seksuelle revolution og vegetoterapi.

I modsætning til så mange andre mener Fleischmann ikke, at terapi er for-gæves eller nytteløs. Ud af alle Freuds og Reichs patienter var der trods alt mange som behandlingen hjalp. Sådan er det også stadig med vegetoterapeutisk behandling. Han tilføjede at Freuds "revolution" (hvis man i det hele taget kan tale om revolution udover den politisk-økonomiske revolution), vendte op og ned på menneskets begrebsverden på samme måde som den gang man opda-

Ernst Fleischmann, østrigsk psykoterapeut, der praktiserer i Danmark

gede at jorden ikke var universets centrum.

Freuds "begrebsrevolution" var en erkendelse af småbørns seksualitet, sådan noget som skide- og pissetrang og trang til onani. Denne "revolution" på Freuds tid var åbenbart for meget for nogle af hans elever. Både Adler og Jung brød med mesteren for ikke at blive svinet til af de borgerlige angreb. Meget senere brød også Wilhelm Reich med Freud, men af helt andre årsager. Omkring midtvejs i Freuds karriere udviklede han et pessimistisk livssyn, måske fordi han havde et ulykkeligt ægteskab og senere fik han kræft. Reich var til gengæld hele sit liv optimist og brød med Freud hovedsageligt på grund af hans teori om "dødsinstinkt", mente

Fleischmann.

Det lykkedes Fleischmann flere gange at kvikke lidt op på forsamlingen med nogle humoristiske indfald. Han lavede grin både med psykoanalysen og den såkaldte danske "blufærdighed". Han sagde, at nogle mennesker har stærke moder- eller faderbindinger, f.eks. kan nogle mænd kun få udløsning, hvis de får en prostitueret til at spille moderrollen. Som et nogenlunde parallelt eksempel der måske kunne forekomme mellem en psykoanalytiker og patient indtog Fleischmann en stilling hvor han bøjede sig bagover med begge hænder i kvælergreb omkring sin egen hals. Han skulle forestille psykoanalytikeren i færd med at blive kvalt af en af sine mandlige patienter, idet han samtidig hvædede: "Men jeg er dog ikke din far, men jeg er dog ikke din far!" For- samlingen morede sig gevaldigt længe efter.

Han sagde også, at danskere lider af blufærdighed, dvs. vi er forsigtige, taktiske, tager afstand fra næsten alt og alle, vi taler om dejlig mad, eftermiddagskaffe og hvor meget vi har fået i løn osv. Disse "vigtige" ting taler vi om i stedet for at opleve og føle livet.

Ligesom de ortodokse marxister mener Fleischmann at den seksuelle undertrykkelses opståen engang var nødvendig for at produktionen kunne stige. Jeg har taget det for givet, at han ikke mener at denne undertrykkelse er nødvendig i dag. Endvidere mener han, at den nuværende "seksuelle revolution" er en ren og skær pseudo-revolution. Det nye frihedsslogan er faktisk det stik modsatte af en seksualrevolution — nemlig "Frihed fra følelser!"

Nyt reaktionært ungdomsoprør

Han mente endda, at et nyt og reaktionært ungdomsoprør er igang. Guru-bevægelsen, Jesus-folkene og mange flere er allesammen et resultat af den opgelede og kommercialiserede seksuelle pseudo-revolution. Kendsgerningen er, at man ikke kan isolere sex — der skal være følelser, man skal i det mindste være venner i et samleje, hvis det hele ikke skal være falsk eller på bekostning af andre, sagde han.

Anti-yoga

Den religiøse ungdomsbevægelse er det stik modsatte af målet med Wilhelm Reich's vegetoterapi. Vegetoterapi er en behandlingsteknik for at udvikle et menneskes evne til at kunne give sig fuldkommen hen til kroppens lystfor-nemmelse, pointerede Fleischmann. Yoga er anti-vegetoterapi, vegetoterapi er anti-yoga. Guruerne vil kontrollere deres følelser, men vi vil gennem vegetoterapi afskaffe selve behovet for at kontrollere! Man kan også sige det på en anden måde: hvis vi behersker os mindre vil der blive mindre at beherske, sagde han.

Politik og terapi

Angående terapi og politik er Fleischmann af en helt anden opfattelse end sin lærer Wilhelm Reich, mener jeg. Reich var ikke i tvivl om, at en virkelig seksualrevolution ville gøre masserne til rationelle mennesker, der klart ville være i stand til at indse deres egne fordele ved at gennemføre en socialistisk revolution. Men dettê mener Fleischmann slet ikke. Efter hvad jeg kunne forstå på Fleischmann's foredrag tror han at det kapitalistiske samfund er i stand til at absorbere en total seksualrevolution. Problemet er bare dette — hvad er det så at Fleischmann forstår ved "sexual-revolution"?

Dette udløste også en større debat mellem flere af de tilstedeværende og Fleischmann. Oversætteren til "Fascismens massepsykologi" (bog af W.R.) krævede og fik en undskyldning af Fleischmann for at have kaldt Wilhelm Reich "en politisk idiot", idet Reich havde støttet Dwight D. Eisenhower på et tidspunkt da Wilhelm Reich arbejdede med sine mystiske orgonteorier. (Men der l. mange år med forfølgelse af Reich fra hans største politiske værk i midten af 30'erne (Fascismens massepsykologi) til han udviklede de såkaldte orgonteorier, min tilføjelse).

Organismens mysterier

(filmen om Wilhelm Reich)

Den film om Wilhelm Reich som blev vist for nogle år tilbage i biografen Dagmar i København og i august måned i Delta Bio, også i København, mente Fleischmann er den rene spekulation i pornografi, som Reich selv ville have forkastet totalt.

Bisexualitet

Under diskussionen fremkom bladet Seksualpolitik med spørgsmålet: Hvordan forstod Freud og Reich homoseksualitet og hvordan forklarer du din egen selvmodsigelse, idet du på den ene

side siger, ligesom Freud, at alle børn er bisexuelle, men på den anden side siger du, at hvis de vokser "sundt" op så bliver de heterosexuelle?

Fleischmann: "Der findes ingen videnskabelig forklaring. Mange homoseksuelle er ulykkelige, men det skyldes nok, at de er forfulgte. Terapien kan ikke gøre én til homoseksuel, men terapien kan godt gøre en bøsse til heterosexuel. De ønsker det selv, men det kan også være samfundsnormernes skyld. Lad mig tale lige ud af posen: Jeg vil hellere elske hende dér, end jeg vil elske dig. Jeg har ikke lyst til at elske en mand. Hår, muskler, ben og lugten, ja lugten, kan jeg ikke li'. Føj for fanden!"

Jeg må ærlig talt sige til læseren, at jeg blev forbløffet over Fleischmann's irrationelle "forklaring" på spørgsmålet om menneskets seksuelle natur. Hele hans "svar" kom fra langt under bælte-stedet, for ikke at sige røvhullet. Fleischmann's egen lærer Wilhelm Reich mente selv, at en sexuel frigørelse ville medføre en rationel tankegang. Det synes jeg godt Ernst Fleischmann kan gøre lidt mere ud af i fremtiden!

Hvis kampen for en seksualrevolution skal have nogen samfundsmæssig betydning, må den, efter min mening, ihvertfald frigøre mere af det rationelle i mennesket end Fleischmann's terapi gør, selv om den godt kan være et skridt i den rigtige retning, sådan som den er! Endvidere må den seksuelle revolution blive dyberegående end den "seksualrevolution" jeg mener Fleischmann forestiller sig inden for kapitalismens rammer!

Jeg må fraråde alle homoseksuelle fra at få behandling hos Fleischmann, men jeg tror heller ikke, at hvis du der læser dette er lesbisk eller bøsse, vil bryde dig ret meget om at gå til behandling hos en terapeut med Fleischmann's åbenlyse fordom.

I betragtning af, at dette er første gang, at Ernst Fleischmann har holdt foredrag på dansk, vil jeg rose ham, da sproget ikke på nogen måde var en hindring for forståelsen. Tværtimod, det var et meget interessant og tiltrængt foredrag som jeg personligt længe har ventet på. Jeg håber, at Fleischmann vil få held med en række foredrag hvert år.

Peter Schmidt

10. september 1974

Til redaktionen af "Seksualpolitik"

Peter Schmidt er enten halv-døv, eller mit dansk (eller min evne til at forklare ting) er under al kritik. I hvert tilfælde er hans reportage yderst vildledende.

1. Der blev ikke lavet grin med psykoanalysen, alene fordi den er forløber for, og (i en forbedret form) en del af vor behandling.

"Hele barnets udvikling svinger mellem lyst og smerte med aggressioner."

2. Når jeg midede historien om analytikeren der bliver kvalt af sin patient, var det ikke så meget for at more publikum, som for at levendegøre hvad begrebet "overføring" egentlig betyder.

3. Hvad den "sexuelle revolution" af idag angår, siger Schmidt rigtigt, at jeg synes ikke den er meget værd. Dog er den et betydeligt fremskridt over for den "viktorianske" moral, der blev prædikeret indtil for nylig.

Jeg mener, at enhver om nogle år vil kunne knæppe med enhver, uanset alder eller køn, hvor som helst, også på gaden — uden at nogen bliver lykkeligere af det, og uden at olieselskaberne tjener en øre mindre, eller mister deres magt. Om det så skal kaldes en sexuel omvæltning, overlader jeg til jer at dømme om. I Reichs forstand er det i hvert fald ingen radikal forandring, hverken sexuel eller politisk. På intet tidspunkt ville Reich have lagt navn til den form for pseudo-sexuel morskab.

Blufærdigheden er et udtryk for hvor vanskeligt det kan være at fortælle om sine indre problemer. Italienerne eller franskmænd har måske andre måder at maskere sig på.

4. Dit "referat" af det jeg (ikke) sagde om homoseksualitet er mildest talt fordrejet, og gør mig til en rigtig mørkemand.

Det er åbenbart en synd ikke at være homo- eller bi-sexuel. Jeg mener til gengæld ikke, at det er en dyd at være heterosexuel. Dit angreb på mig er uretfærdigt. I stedet for at komme med en lang "videnskabelig" forklaring, gav jeg bevidst et naivt, upretentiøst svar. Vores heterosexuelle indstilling er en værdidom.

At jeg personlig foretrækker kvinder, gør ikke at jeg, som du lægger i mine ord, finder homoseksualitet foragtelig. Jeg tror en åben og fri indstilling til homoseksualitet ikke vil føre til mindre heteroseksualitet, men

til mere. Vi tvinger under ingen omstændigheder vores klienter til noget. At påtvinge et menneske en anden form for liv end han ønsker er ondskab. Men mærkeligt nok viser *erfaringen*, at ingen overvejende heterosexuel bliver homoseksuel af vegetoterapi. Men derimod at nogle homoseksuelle begynder at føle stærk lyst til kvinder, uden forsøg på overtalelse endsige tvang. Ethvert menneske har en ret til at være, hvad han ønsker at være. Hvis man skal have tillid til en terapeut, så må denne have ubetinget respekt for ens egenart og integritet.

Er det frihed fra følelserne eller frihed med ømhed, vi vil have? Der er ingen virkelig sexuel frihed — kun en kommerciel udnyttelse af kærlighedslivet. Det tager lang tid at befri menneskene for deres komplekser. Og uden økonomisk lighed mellem kønnene kan der heller ikke være en følelsesmæssig basis for virkelig fri seksualitet.

Ernst Fleischmann

Homofil nationalsang

(Mel.: Der er et yndigt land)

Der er et yndigt land
med mange heterofile,
som åbenlyst ved strand
hinanden elske kan.
De bugter sig i tusindtal,
de hedder mand og kvinde.
Ja, det er Freias sal,
fordi hun var så normal.

Der er et yndigt land
med nogen homofile,
som aldrig ved en strand
hinanden elske kan.
De skjuler sig i bakkedal,

de er to mænd, to kvinder.
Ja, det er Freias sal,
fordi hun var så normal.

(Trommehvirvler)

Og denne tilstand vil bestå,
så læng' den heterofile
er ene om at spejle
sin top i bølgen blå.

For at bidrage til at denne
tilstand ikke vil bestå, demon-
strerede vi mod heterofilien i
Fælledparken i lørdags.

GERD BRANTENBERG
Den Lesbiske Bevægelse

NØGENBADNING ÅRET RUNDT

Hvordan bliver man naturist?

Det bliver man kun ved at prøve det, enten på en fribadestrand eller som gæst på en naturistplads. Man henvender sig til den nærmeste forening og får oplysninger om et gæstekort. Hvis man så efter nogle besøg ønsker at blive medlem, søger man optagelse.

Naturistforeningen Sjælland

Foreningens formål er at virke for udbredelse af naturismens idé samt for oprettelse af naturistområder og fribadestrande i sit område. Ved naturister forstås mennesker, der udøver sol-, hav- og luftbadning, gymnastik, spil og sport, uden påklædning og uden kønnenes adskillelse.

Ved at acceptere nøgenheden som en selvfølge, når man i naturen eller særligt egnede omgivelser styrker sin sundhed ved badning og idræt, opnår naturisterne en livsholdning, der er mere end blot det at være nøgen. Rent opdragelsesmæssigt er denne holdning medvirkende til, at børn får en sundere og mere tolerant, medmenneskelig indstilling til livet.

På Naturistforeningen Sjælland's område Solbakken og andre pladser i ind- og udlandet har medlemmerne adgang til at praktisere naturisme ved dagbesøg eller overnatning.

I vinterhalvåret iværksættes forskellige arrangementer som kammeratlige sammenkomster og svømning i svømmehal.

Hvor mange naturister findes der?

I Danmark er der vel et par tusinde, i Tyskland over 100.000 og i Frankrig et lignende antal. Det er de organiserede. Hertil kommer mindst ti gange så mange, der ikke er medlemmer, men er naturister ved fribadestrande eller i haver under mere private former.

Et børnevenligt miljø

Hvor er der flest naturistpladser?

I Europa og USA er der flest, men der er også nogle i Australien og Afrika. I USA er der f. eks. 85 naturistpladser i 30 stater, i Tyskland og Frankrig er der henholdsvis 114 og 96 og i Storbritannien 75 naturistpladser. De største pladser, der er veritable feriecentre med plads til flere tusinde mennesker, findes i Frankrig og Tyskland. Således har feriecentret Montanalivet ved den franske vestkyst i nærheden af Bordeaux med sine 150 hektar plads og installationer til 3000 telte og campingvogne, foruden 300 bungalows til udlejning.

NATURISTFORENINGEN SJÆLLAND

Jonna Jensen
Lundtofteparken 37 st.
2800 Lyngby
(01) 87 33 82.

Alternativ boliginformation:

HUSET, Rådhusstræde 13, 1466 Kbh. K, Tlf. (01) 15 47 99, i København eller i Århus, Tlf. (06) 98 56 55 kl. 16-18.

"Det må gøres muligt for enhver kvinde der kan arbejde, at indtage sin plads på arbejdsfronten..." *Mao Tsetun,*

"For folkets brede masser er den revolutionære kultur et mægtigt våben i revolutionens tjeneste." *Mao Tsetun,*

SOVJET

- et socialistisk land ?

Er Sovjetunionen stadig et socialistisk land?

Ja, vil nogen sige, for de vigtigste produktionsmidler ejes jo trods alt stadig af staten.

Jamen, er statsovertagelsen det vigtigste udtryk for socialismen?

Nej, allerede Engels forklarede i bogen "Socialismens udvikling fra utopi til videnskab", at statsovertagelse også finder sted i stadig stigende grad under kapitalismen. Det ændrede dog ikke privatkapitalismen til socialisme, men til statskapitalisme, hvor herskerklassen direkte udnytter statsapparatet i udbytningen af stadig bredere lag af befolkningen.

Det vigtigste er hvilken klasse, der behersker staten og dermed samfundet, forholdet mellem staten og arbejderklassen er vigtigt og især betyder det noget, hvem som magten over produkterne og værdierne fordeling.

En byråkratklasse sidder på staten

Udviklingen i Sovjet viser, at arbejderklassen ikke har nogen

indflydelse på statsmagten. Og at deres indflydelse i partiet er stærkt faldende. (Antallet af arbejdere og bønder i partiet er faldet fra 82% til 55% indtil 1971, mens byråkrater og intellektuelle steget fra 18% til 45%. Arbejderne udgør 60% af befolkningen, men kun 40% af partiet, og jo højere man kommer op i graderne i partiet jo færre arbejdere har nogen poster).

Statsmagten indehaves af en lille gruppe af stats- og partifunktionærer, virksomheds- og kollektivledere, intellektuelle og fagforeningsledere, som udgør ca. 2-3 pct. af befolkningen.

Almindelige arbejdere har ingen indflydelse, og de må leve af lave lønninger på ca. 60-200 rubler om måneden (i 1971). Arbejdsløsheden stiger. Ifølge bladet »Voprosy Ekonomik« (juni 1965) lå arbejdsløsheden for hele SSSR på 20% og på 26% for Sibirien. Forskellige "bonusfunds" for arbejdere for "vel udnyttet arbejdstid" betyder reelt en indførelse af akkordræset.

Helt anderledes lever magthaverne. Lønningerne ligger helt oppe på 6.500 rubler pr. md. — over 30 gange mere end arbej-

Modemesse i Moskva. Indsat i feltet: Slava Saziev, som driver et modehus i Moskva!

dernes gennemsnitsløn — og dertil kommer privilegier som fri bolig, sommerhus, tjenestefolk o.s.v., "gratis" glæder på op til 100.000 rubler forekommer.

Sovjet er et klassesamfund — forskellene stiger mellem klasserne.

Hrustjovs politik medførte nedgange i kornproduktionen på 1/3 på 5 år, faldende tilvækst i industriproduktionen fra 13,1% til 8,6% på 10 år — den borgerlige tankegang blandt ledende folk gjorde sin virkning.

Efter Hrustjovs fald stod de nye ledere med problemerne — hvordan skulle man få folk til at øge indsatsen.

I 1965 indførte Kosygin et "nyt økonomisk system". Profitten skulle være den vigtigste drivkraft, baseret på de lokale lederes egne initiativer og stræben efter større overskud til at putte i lommerne.

Tidligere inddrog staten overskuddet, nu steg de profitter der kunne disponeres over lokalt fra 9 mia. til 37 mia. rubel fra 1960-71. Pengene indskydes i "fonden for materiel stimulans" og i en lille kulturel fond. Af disse penge går lige mange til arbejdere og virksomhedernes ledende folk. Men arbejderne er de

mange. Indtil 1966 var deres lønninger kun steget med 10%, mens funktionærernes steg med 40%, og mens ledende folk i stat, parti og virksomhederne tillades lønninger der er over 30 gange så store.

Profitten stiger - tilvæksten falder

Resultatet af de lokale lederes "frie initiativ" har da også været at profitten er steget kraftigt:

Profit i mia. rubel	1940	1950	1960	1970	1971
	8,8	5,2	25,2	87,0	90,1

(Narodnoje Chozjajstvo 1972)
Men hvad nytter det, at produktionen indrettes efter de fås profithunger i stedet for efter folkets behov. Der kommer dårlig balance i økonomien, handelen med andre lande må stige

(afhængighed) og der bliver behov for, at vestlige kapitalistiske lande investerer i produktion i Sovjet. Profitten er steget, men samtidig er tilvæksten i produktionen faldet:

Gennemsnitlig årlig tilvækst i % for industrien:	
1951-55	13%
1956-60	8,5%
1961-65	8,6%
1966-70	7,7%
1972	6,5%

En ny revolution nødvendig!

Udviklingen i Sovjet er ikke i landets og folkets interesse, de bliver udbyttet og undertrykt som i andre kapitalistiske lande.

Socialismen har lidt et midlertidigt nederlag i Sovjet. Men folket har endnu ikke glemt socialismen, de vil styrte de nye kapitalister og deres diktatur i en socialistisk revolution.

Rødstrømpebevægelsens nye struktur

Oplæg om Rødstrømpernes seminar i Helsingør marts 1974

Seksualpolitik har bedt os om at skrive noget om baggrunden for seminaret og dettes forløb. Da vi endnu ikke har afklaret vores forhold til andre grupperinger på venstrefløjen, har seminargruppen i samråd med kontaktgruppen besluttet at lade undertegnede, der var med i planlægningen af seminaret bearbejde det referat af seminaret, som har været trykt i "Rødstrømpebladet" til brug for Seksualpolitik.

Hvis oplægget ikke er direkte brugbart for jer og måske ikke direkte holder sig til de problemstillinger I fokuserer på, skyldes det altså dels vores endnu uformulerede målsætning, dels en beslutning, truffet på seminaret, gående ud på ikke at udsende meddelelser til pressen om den foretagne strukturrendring.

«... hvis vi fra begyndelsen, hvor vi faktisk ikke vidste andet om vores situation end at vi ikke var ligestillede med mændene, hvis vi da havde organiseret os med klare formålsparagraffer og en traditionel "demokratisk" struktur, hvor man skal være enige om de ting, man gør og en lille gruppe ikke kan køre sin egen politik igennem, så ville bevægelsen være blevet forfærdelig snæver og den ville have kørt en overfladisk, reformistisk politik, der ville have vundet større tilslutning blandt mænd end blandt kvinder. Hvis vi ikke havde haft basisgrupperne, hvor vi kunne gennemdiskutere og gennemanalysere vores liv og følelser og erfaringer fra ligeså mange vinkler, som der var kvinder, så ville vi aldrig have kunnet afsløre mandssamfundets myter om os som løgn og propaganda, skabt af mænds behov og ønskedrømme og varetagende deres interesser.»

(Oplæg til seminaret fra Elisabeth, min fremhævelse, KKE)

Rødstrømpebevægelsens opkomst og udvikling i Danmark 1970-74

Rødstrømpebevægelsen i Danmark startede omkring 1970. En af de vigtigste betingelser for dens opkomst var kvindernes øgede adgang til uddannelse. Kvinderne opdagede herved det magtfulde "gæb" der var mellem den formelle ligestilling i samfundet (ligneløn i f.eks. akademiske stillinger) og den un-

dertrykkelse de stadig var underlagt, seksuelt og psykisk. I særlig forvredet form optrådte dette misforhold for kvinderne i deres arbejde i studenterbevægelsen og de øvrige politiske grupper, der voksede frem fra 1968. Kvinderne opdagede at splittelsen mellem det private og det politiske osse var herskende på venstrefløjen, idet der i det politiske arbejde ikke blev givet plads for beskæftigelse med og analyse af privatsfæren, og dermed ikke af den undertrykkelse der følte som den primære for kvinderne på dette tidspunkt. For at få gennemdiskuteret disse forhold og bygget en strategi op imod dem, måtte kvinderne slutte sig sammen.

— Den ideologi, der lå bag den tidligste Rødstrømpebevægelse i Danmark, afsmittede naturligvis på den struktur, bevægelsen fik da der opstod flere og flere kvindegrupper. Den euforiske følelse af at "det var os selv der bestemte" (vi definerede selv situationerne, der var jo ingen mænd!) resulterede i en struktur med ligeberettigede grupper og ligeberettigede individer. Vi skulle allesammen være med til at bestemme. Grundlaget for bevægelsen blev *basisgruppen* og dennes autonomi. I basisgruppen oparbejdede vi sammen med andre kvinder en fælles (?) kvindebevidsthed, som kunne fungere som vores våben i først og fremmest den private sfære ud fra vores egne erfaringer, men osse i samarbejde med andre kvinder mod samfundsinstitutioner gennem aktioner, demonstrationer osv., osv.

Bevægelsen kom således til at bestå af en række ligestillede grupper (basisgrupper, funktionsgrupper, tværgrupper etc.).

Disses arbejde blev forsøgt koordineret på *fællesmødet*, der var den øverste besluttede myndighed. På fællesmødet kunne alle kvinder møde op og deltage i beslutningsprocessen. Denne struktur kan kaldes *ultrademokratisk*; konsekvensen af den var at stærke enkeltpersoner helt kunne styre møderne, osse selv om de ingen tilknytning havde til bevægelsen og en enkelt gruppe kunne ved at møde talstærkt op præge hele mødeforløbet og resultatet. Demokratiet blev hurtigt afsløret som værende en illusion!!!

De ligestillede enkeltindivider i grupperne kom snart til at befinde sig på forskellige niveauer, nogle havde mere tid at investere i sagen og fik derved mere overblik, mere check på tingene, på trods af at der ingen valgte leder

var. Vi skulle jo allesammen bestemme.

Den løse struktur havde osse den uheldige virkning at vi ikke følte (nok) ansvarlighed over for hinanden og vores eget arbejde i bevægelsen. Da der ingen medlemsordning var, vidste ingen hvem der var med i bevægelsen og hvem der evt. var droppet ud. Vores mangel på fast struktur og formuleret "program" og målsætning havde den konsekvens, at vi ofte blev groft udnyttet i pressen — alle og enhver kunne jo udtale sig på bevægelsens vegne....

Flere uheldige konsekvenser: det var svært for nye at komme ind i bevægelsen, ingen vidste rigtigt hvad der var at introducere til.... Det var svært for os at følge aktioner op, da vi ikke rigtig vidste hvordan en konkret aktion havde hængt sammen med vores "målsæt-

ning" (som vi jo nok alle har haft inden i hovedet måske endda været forholds-

vis enige om, men blot aldrig formuleret sammen *som bevægelse*).

Alle disse ting har naturligvis været erkendt som problemer, der skulle løses og tages stilling til meget før seminaret i Helsingør i marts (note 1), men at de nu følte som virkeligt presserende ka' følgende to citater måske gi' et indtryk af.

Nulpunktssituationen

»I dag føler jeg at vi er nået til et — hvad jeg vil kalde — frugtbart nulpunkt (jeg har altid været optimist). Hovedet er blevet kappet af autoriteterne; vi må nu turde vove at være vore egne autoriteter — i fællesskab, og samtidig må vi prøve at udstikke linierne for, hvordan vi kommer videre — fra vores nulpunkt, vores gruppe, må vi forsøge at bygge videre til større sammenhænge.«

(Toni i "Kvinder og kvindebevægelse", p. 126, Tiderne skifter 1974)

»For tre år siden var det nok for os at sige: Kvinder er undertrykte, og så havde vi virkelig sagt noget nyt og det havde sat en masse i gang, men sådan er det ikke mere. Nu er det ikke nok at gøre opmærksom på tingene, vi må også gennemanalysere dem og komme med andre teorier og tolkninger på dem og gøre noget ved at ændre dem materielt.«

(Elisabeths oplæg til seminaret)

Den øgede erkendelse af problemernes kompleksitet, kvindeundertrykkelsens historisk specifikke karakter medførte et behov for en formuleret målsætning for kvindebevægelsen. Den samfundsmæssige stramning (resulterende i f. x. bortfald af moderskabsydelsen, nedskæring af børnetilskud etc.) satte et spørgsmål dels ved de lighedchancer der var stillet os i udsigt gennem 60'erne, dels ved vores egen bevægelses funktionsduelighed over for disse angreb på vore tilkæmpede rettigheder. Rødstrømperne aktionerede ikke imod nedskæringerne. Vi ku' ikke ta' os sammen til at gøre noget... Typisk nok hed et af oplæggene til seminaret "En gang i mellem samler vi ballerne — og holder seminar".

Vi måtte erkende, at de målsætnings- og strukturdiskussioner der tidligere var ført i forskellige sammenhænge trængte til et mere organiseret forum. — Der blev taget initiativ til et seminar.

Der blev givet meddelelse om seminaret i rødstrømpernes interne blad og til de kvinder der stod opført i aktivkartoteket, det pointeredes dog at det var et seminar for den københavnske del af bevægelsen, idet problemerne i f. eks. Århus og Odense er af en lidt anden karakter. I den første meddelelse om seminaret skrev vi bl. a.: "Vi er en gruppe der gerne vil lave et seminar. Vi synes bevægelsen bør defineres: Hvad står vi for, hvilke ting skal vi arbejde med og hvordan, altså en slags målsætning for bevægelsen. Dette vil nok medføre en strammere struktur. Vi vil derfor også gerne have diskuteret, hvordan vi laver

denne struktur, hvordan vi skaber en større ansvarlighed hos de enkelte medlemmer over for bevægelsen og hvilke krav vi kan stille til hinanden".

Det var en betingelse for at deltage i seminaret, at man havde været med til at skrive et oplæg om disse problemstillinger for at sikre at alle var inde i problemerne. Vi vidste på forhånd, at det ville være begrænset hvad vi kunne nå på et week-end-seminar!

Vi fik tilmeldinger og oplæg fra ca. 40 grupper + nogle enkeltpersoner. Blandt disse oplæg var både detaljerede strukturforslag og udkast til formuleringer af bevægelsens målsætning.

Oplæggene blev sendt ud ca. 1 måned før seminaret, således at man kunne nå at svare på hinandens oplæg, hvilket der dog kun var få (ca. 7) der gjorde, derimod indkom der et forholdsvis udførligt forslag til den fremtidige struktur, som blev det hvorudfra vi stemte på seminaret.

Seminaret

Seminaret begyndte fredag aften (29. marts) og sluttede søndag eftermiddag (den 31.). Diskussionen var opdelt i 2:

Lørdag: målsætningsdiskussion i grupper (nedsat efter tilfældighedsprincippet) og opsummering i plenum).

Søndag: strukturdiskussion i samme grupper og beslutning omkring strukturen i plenum.

Lørdag:

Om formiddagen arbejdedes i grupper omkring følgende spørgsmål: ud fra egne erfaringer skulle vi definere vores opfattelse af kvindebevidsthed og problemet om hvordan vi fik større sammenhæng og målrettedhed i vores arbejde. Desuden var der et punkt der hed "Visioner" angående vores fremtidige arbejde: Hvad kan en kvindebevægelse lave? I hvilke retninger skal vi arbejde? Hvordan vil vi prioritere vores arbejde (mht. vores begrænsede arbejdskraft, vores klassetilhørsforhold, den politiske situation?)

Om eftermiddagen aflagde grupperne referat i plenum af formiddagens arbejde. De ca. 25 grupper var enige om, at bevægelsens målsætning hidtil havde været for diffus, desuden var der enighed om, at vi måtte opprioritere arbejdet med at selv-uddanne os (skoling) og arbejdet med introduktion af nye til bevægelsen. Alle var osse enige om at den nuværende økonomiske stramning nødvendiggjorde at vi kom til at fungere mere målrettet (dags)politisk.

Ud fra grupperreferaterne blev der udarbejdet et papir, der ikke skal opfattes som noget "manifest", men nærmest som en afklaring og opsummering af plenumdiskussionen. I dette papir hed-

der det bl. a.:

»Der er et fælles ønske om at kvindebevægelsen skal have et langsigtet perspektiv, således at enkelt-handlinger og dagsaktuelle krav ikke bliver tilfældige og individuelle (ikke alle lagde lige stor vægt på opstilling af dagsaktuelle krav). Med et langsigtet perspektiv tænker de fleste på formuleringer i retning af kvinders befrielse fra patriarkatet og kapitalismen (et klasseløst samfund). Der er tvivl om, hvorvidt man skal erklære sig socialistisk. Men flertallet mener, at der uundgåeligt vil blive tale om socialisme. For at få en sådan bevægelse må vi lære at analysere vores arbejde og videregive vores erfaringer. Analysere de samfundsmæssige sammenhænge, så vores udgangspunkt: de personlige erfaringer kommer ind i et perspektiv. Vi skal hele tiden opdyrke alternative samværsformer og en kvindekultur på alle områder. Vi skal afgrænse vores arbejde i forhold til andre organisationer og grupperinger (Dansk Kvindesamfund, venstrefløjsgrupperinger og -partier) evt. fungere som pressionsgrupper over for disse. Vi skal forbedre vores sprog (ingen unødvendige fremmedord) og forbedre vores arbejdsmåde (indbygge kritik/selvkritik på alle planer).«

Der blev altså ikke formuleret nogen målsætning på seminaret, og der er stadigvæk uenighed om, hvorvidt en sådan skal følges op af et arbejdsprogram. Arbejdet med målsætningen må foregå dels løbende i de enkelte grupper, dels på et kommende seminar.

Selv om resultatet kan synes noget magert, havde diskussionerne ihvertfald den funktion, at vi sammen erkendte at vi følte behov for en afklaring herom. Som det blev formuleret i plenumdebatten: Nu savner vi alle det fælles udgangspunkt, trods indre forskelle af klasse-mæssige og bevidstheds-mæssige karakter (socialisme/feminisme, front/ikke-front, lesbiske/heterosexuelle). Rødstrømperne skulle ikke splittes på en målsætningsdefinition denne gang! På baggrund af denne enighed kunne vi få en meningsfuld strukturdiskussion søndag:

fortsættes på bagsiden

1,2 MILLIONER ENLIGE DANSKERE

Landsforeningen

blev stiftet den 28. november 1968 som et resultat af det grundlæggende arbejde, som initiativudvalget for ENLIGE SKATTEBORGERE havde udført, med vor forenings nuværende konsulent, fru E. Oddil, som drivkraft.

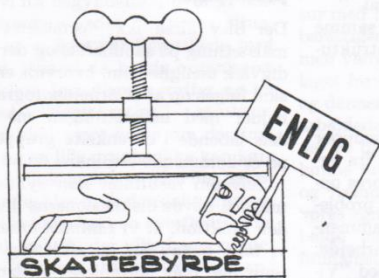
Fru Oddil var klar over, at tidspunktet nu var inde til at danne en forening, der kunne stå som en slags opinionsgruppe over for folketing og andre instanser, f. eks. statslige og kommunale organer, hvor ENLIGE svigtes.

Landsforeningen

har permanent nedsatte

SKATTE- og BOLIGUDVALG

der gør ministre, folketingsmænd samt kommunale myndigheder opmærksom på den skæve fordeling og ansporer til at skabe balance, således at alle borgere i dette land stilles lige med hensyn til at yde og nyde.

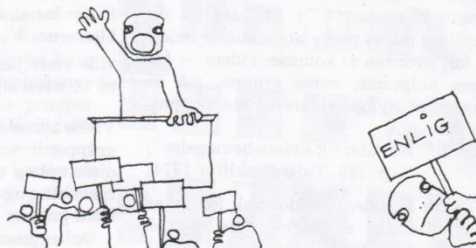

I Norge, hvor ENLIGE har været overordentlig dårligt stillet, blev der allerede for mere end 10 år siden dannet „ENSLIGES FORENING“, hvor man i de senere år på flere områder har opnået store forbedringer og virkelig har vundet udbredt gehør hos de ansvarlige myndigheder. Dette gælder ikke mindst med hensyn til boliger specielt for ENLIGE!

Sverige er den sidst tilkomne af de nordiske foreninger, idet „ENSAMTSTÅENDES INTERESSEORGANISATION“ stiftedes i februar 1969.

Et internordisk, stærkt udbygget samarbejde mellem disse interesseorganisationer for ENLIGE er meget ønskværdigt.

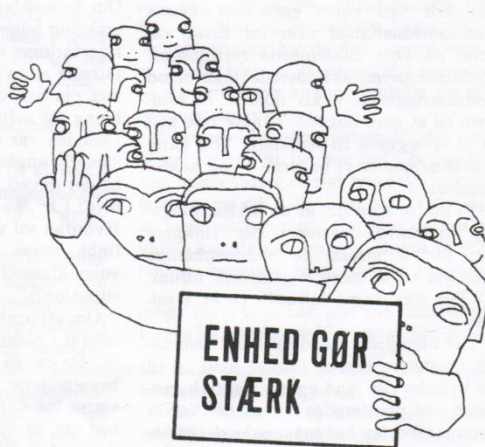
Før De aner det, kan det blive aktuelt at se problemerne som et ENKELTSTÅENDE INDIVID.

Skal enlige i Danmark opnå resultater på såvel skatte- som boligmæssige områder, må alle være med i vor landsomfattende organisation!

Vi har brug for Deres medlemskab – men De har også brug for et talerør og en interesseorganisation der varetager alle ENLIGES mest presserende problemer:

Lige ret til en bolig
Ligelig fordelt skattebyrde

LANDSFORENINGEN AF
ENLIGE SKATTEBORGERE
c/o HAGENBERG
STRINDBERGSVEJ 93
2500 VALBY

DET ER NU DER MÅ HANDLES!

Vi har spurgt formanden for Arbejderkomiteen, tekniker Poul Sørensen om hvad årsagerne er til det store flertal mod EF i dag.

— Det hænger sammen med en hel række forhold. Tendensen med stadig flere modstandere har holdt sig lige fra begyndelsen af 60'erne, fra længe før vi blev medlemmer af EF. Flere og flere klasser og grupper i samfundet indser, at EF ikke tjener deres interesser, men derimod kun tjener de store europæiske monopoler. Men jeg mener, at vi skal finde årsagerne til det meget klare flertal først og fremmest i den kendsgerning, at vi i dag ved, hvad EF drejer sig om, vi kender virkeligheden i EF med dens prisstigninger på 15 pct. om året, med dens besparelser og asociale nedskæringer, med den daglige forværing af det arbejdende folks levevilkår. Desuden tror jeg, at Willy Brandts afgang som kansler i

Vesttyskland har været af stor betydning for mange socialdemokratiske vælgere. Han har for mange stået som en slags garant for et demokratisk EF. Nu har

man i stedet for udsigt til Europas Forenede Stater under tysk ledelse med en politiker som Franz Josef Strauss i spidsen. Det er en uhyggelig tanke. I dag siger næsten 2 ud af 3 socialdemokratiske vælgere nej til EF, mens det var nogenlunde lige ved folkeafstemningen.

— Af andre årsager er de mange kriser i EF, større eller mindre, som har opløst enhver tro på "det harmoniske europæiske samarbejde" og også EFs klare støtte til det reaktionære afgiftsforlig.

Nu må der handles

Hvad betyder det store flertal mod EF for den danske modstandsbevægelse?

— At det er nu der må handles. Vi må med fornyet styrke rejse kravet om Danmarks udtræden af EF. Forudsætningerne for vores medlemsskab er bortfaldet, folkets tilslutning mangler. Vi må overveje om det ikke er rigtigt at rejse krav om en ny folkeafstemning, ganske uanset hvad England beslutter sig til. Det er i Danmark beslutningen om danske forhold skal afgøres. Folke-

Poul Sørensen, formand for AK

tinget afspejler langt fra befolkningens syn på EF og der er kun nogle og tredive EF-modstandere i Folketinget. Erfaringerne fra kampen op til folkeafstemningen i 1972 viser os, at den vigtigste kraft for at sikre et nej er udviklingen af en omfattende massebevægelse. Vi må for alvor gå i gang med at opbygge en bred modstandsfront mod EF for at vi kan komme ud. Det er en forudsætning for at arbejderne og det arbejdende folks situation virkelig vil kunne forbedres.

Arbejderkomiteen mod EF

Vesterbrogade 54.1 o.g.

1620 København V

(01) 37 69 80

Århus:

Spanien 9 A

8000 Århus C

Få oplysninger om nærmeste lokal-komité gennem disse kontorer.

Kvinde se her:

Vidste du, at du hos mødrehjælpen kan få følgende medicin og undersøgelse gratis?

1. P-pille recept hos din egen læge 25 kr.,
2. Graviditetsundersøgelse/urinprøve: på apoteket 22 kr.
3. Spiraler er gratis hos mødrehjælpen.

Plan kondom er den sikreste — hvis den er lubrikeret og uden reservoir!

Hvis en kondom går i stykker: Skyld skeden ud med ca. 1 liter lunkent vand iblandet lidt eddike.

Vicki:

Fornylig var vi en gruppe kvinder, som eksperimenterede med en "happening" som ingen af os havde troet mulig tidligere. Vi så en sekundærundervisningsfilm for voksne. Filmen hed "Margot" og handlede om en kvinde, der viste os hvordan man masturberede og nød det. Det stærke var, at dette tidligere tabu-område ikke kun blev talt om, men også visualiseret. Filmen begynder med Margot, der er en almindelig kvinde (ikke en E.B. pige), der undersøger sig selv og finder sensitive steder på sin krop — først gør hun det udenfor, senere i bad. Hun opmuntrede os til at bruge olier, lotioner, pudder — ligemeget hvad man kan lide — og til at undersøge sig selv foran et spejl. Min egen reaktion var, da jeg så og hørte hende, at hun virkelig elskede sin egen krop. Jeg følte det rigtigt af hende, og følte mig selv stolt over min egen krop, over alle kvinders kroppe. Margot fortsatte med at demonstrere, hvordan man masturberer og den sande glæde, man føler ved at tilfredsstille sig selv.

Efter at have set filmen fortalte de ca. 30 tilstedeværende kvinder om deres reaktion på filmen. Reaktionerne viste hele registret af erfaring og følelse. Nogle kvinder havde i forvejen vidst, hvad filmen gik ud på og været indstillet på den, andre kvinder havde følt sig ubehageligt tilpas under det meste af filmen. Diskussionen var utrolig åben.

En kvinde sagde, at hun ikke havde identificeret Margots krop med sin egen, men hun havde hele tiden elsket den sammen med Margot under filmen. En anden sagde, at hun var blevet slået ud over Margots krop, den mindede hende om hendes egen, men i slutningen af filmen fandt hun ud af, at hun kunne lide Margots krop og derfor så hun for første gang en mulighed for at hun kunne komme til at lide sin egen krop — en skøn lektion.

Diskussionen bevægede sig fra kropsbevidsthed til holdningen til masturbation. For de fleste af os var det første gang i vores liv at vi fortalte nogen om, om vi masturberede eller ej. Så det faktum, at vi var i stand til at tale om teknik og orgasmer var bevidsthedsudvidende.

Der var mange kvinder til stede, der aldrig havde masturberet, og de vidste heller ikke, hvordan de skulle gøre det, disse var konfuse og skammede sig over "tilståelsen" (på samme måde som de kvinder, der "tilstod" de havde gjort det!).

Når en kvinde fortalte, hun havde forsøgt uden succes, begyndte andre kvinder at fortælle hende om forskellig teknik, om deres fantasier og følelser for at støtte hende. Jeg tror mange af os tænkte, at denne aften ville blive enden på det eksperiment, men i stedet gik vi hjem og forsøgte at onanere, og fik måske for første gang orgasme.

Vi har været glade for at lære at tilfredsstille os selv. Glade for den uafhængighedsfølelse, der medfølger når man anerkender onani ikke som en andenrangs seksuel foreteelse (når man er "uden mand"), men som en 1. klasses måde at bruge sin tid, og have det rart med sig selv på. Det er en lille revolution, som skaber en signifikant ændring i vor tilværelse, og hos dem, vi meddeler os til. Det var disse tanker, der fik os til at skrive dette.

Det er endda blevet foreslået, at onanigrupper skulle arrangeres på samme måde som selvhjælpsditto. Når vi kan

slippe af med alle de tillærte tabu-forestillinger ang. hvad vi er, og hvad vi må foretage os, når vi lærer frit at undersøge de kroppe vi bor i, at finde ud af nøjagtigt, hvad der ophidser os og på hvilken måde, vil vi blive langt friere og istand til at udtrykke vor seksualitet overfor partnere, men også være istand til at vælge at leve alene uden den sædvanlige følelse, seksuel afholdenhed.

Godt nyt fra en søster

Jeg sidder og leder efter en eller anden retfærdiggørelse for at skrive denne artikel. Hvem er jeg siden jeg synes, jeg kan fylde rene, dyre sider i et blad med at fortælle om min seksuelle opdagelse af mig selv. Jeg er hverken Dr.med., psykiatiker, eller sexolog. Men så tænker jeg på alt det pladder, der offentliggøres af "eksperter", og læst og troet af tusinder. Jeg har fundet ud af, at ligemeget hvad en kvinde skriver om sine egne erfaringer, så har det betydning.

"... ikke i aften skat, jeg har hovedpine..."

Det bliver en lille klat sandheder i en bunke løgne, så værsågod.

For ca. en måned siden så jeg den masturbationsfilm, som er nævnt i artiklen "Ny begyndelse" og deltog i diskussionen bagefter, hvor jeg tilstod, at jeg var i en slags dobbeltstilling. Den eneste måde, jeg kunne masturbere på, var når jeg fantaserede om at blive seksuelt nedværdiget. Så snart jeg begyndte at blive ophidset, blev jeg så indigneret over den ydmygelse, jeg udsatte mig selv for i fantasien, at jeg blev nødt til at droppe fantasien og onanien og det var så det. Men det gjorde mig rasende, at jeg allerinderst stadig lå under for sadomasochistisk sex.

Jeg havde ikke besvær med at analysere mig frem til, hvorfor det var sådan. Fra barnsben havde jeg lært, at sex var beskidt. Jeg kunne for mit indre billede se tusindvis af bøger, film, statuer etc., hvis budskab var: sex er beskidt.

Desuden forstod jeg, at sex er beskidt betyder noget helt forskelligt for mænd og kvinder. Lad os tage en typisk pornografisk scene. Manden står over kvinden — nogen — hans pik rejser sig flot, mens kvinden (os) ligger ned og stønner og tigger længe indtil han bestemmer sig til at "give hende den".

Der foregår en masse i en sådan scene, som gør den beskidt, og det mindst vigtige er, at manden og kvinden knæpper sammen. Det uanstændige er de roller, der spilles: kvinden, liderlig og servil. Manden, liderlig og magtfuld. I tilfældet med kvinden er hendes liderlige opførsel specielt spændende, fordi der er en så dramatisk forskel mellem de asekuelle roller, der er blevet tildelt kvinden — morgenmadsserverende mor, naiv pige, kold karriere kvinde etc. Budskabet er: en kvinde har ingen selvrespekt (læs: er uden seksuelt behov), hun er virkelig en tøs (læs: hun er intet andet end et bål af seksuelt behov).

Men det er jo ikke særlig vanskeligt at finde ud af, hvorfor en mand gerne vil se det på den måde. Lige meget, hvor meget en kvinde forekommer at være en autonom, værdig person ved dagslys, så kan han pudse sit ego med at nedenunder den tilsyneladende styrke, lever et dyr, der ikke kan leve uden ham eller mere specielt, uden hans potens. Selvfølgelig efterlader det ham med den byrde, at han skal være den superpik, som hun formodes at behøve, og det er ikke en rar situation at befinde sig i. Jeg tvivler ikke på, at mange mænd ville være lettede over at blive befriet for den rolle.

Men sådan var mit problem. Jeg forstod den struktur, jeg var fanget i, men jeg kunne ikke odelægge den. Jeg kunne ikke komme ud af den. Vi talte om det på mødet, og der var almindelig

enighed om, at "hvis du skal fantasere om en nedværdigende seksuel situation for at komme — så gør det — det er selvfølgelig ikke den bedste situation at være i, men den er bedre end ingenting". Det hjalp mig en hel del, at høre at andre kvinder havde det samme problem, og at nogle havde klaret sig ud over det. Specielt en søster sagde: "Fortsæt med at fantasere, ligemeget hvad, gør det så nedværdigende og ydmygende som du behøver. Hvem ved, hvad det fører til?" Måske dræber du manden til sidst.

Jeg gik nu hjem og gik ombord i det, jeg vil kalde trin et i min seksuelle rejse. Jeg prøvede at få mig selv til at fantasere lige meget hvad, jeg havde lyst til. Men det var meget sværere, end jeg havde forestillet mig. Jeg kunne ikke opfinde nogen nedværdigende situationer. Det hele gik i stå en rum tid. Det der foregik i hovedet på mig, blev så dominerende, at min krop ikke fik en chance for at hævde sig.

En dag, jeg var alene hjemme med flere timer foran mig, hvor jeg ville være alene, besluttede jeg mig til at arbejde mig frem mod mit mål. Jeg tog bad, som filmen havde anbefalet. (Det betragtede jeg på det tidspunkt som obligatorisk), tog mig en pibe, min egen idé, og jeg var på vej ind i soveværelset, da jeg indså, at jeg egentlig ikke havde lyst til sex, hverken med mig selv eller med andre.

Jeg havde i virkeligheden presset mig selv ligefra det øjeblik, jeg havde bestemt, at nu skulle det være. Det var nøjagtigt det samme, som når en mand ønsker at kneppe, når man ikke selv har lyst, den eneste undtagelse var, at her var det ingen mand, der pressede, men mig selv. Heldigvis fangede jeg mig i det og lo. Eftermiddagen tilbragte jeg med læsning.

Andet trin i min seksuelle opvågning begyndte, da en søster gav mig en vibrator. For en gangs skyld hjalp teknologien. Det er meget lettere for mig at fortælle om mine problemer med masturbering, end det er at fortælle om min glæde over den. Det er almindeligt for kvinder at tale om problemer, det er langt mere ualmindeligt at tale om sejre. Men jeg tøver nok mest fordi det at beskrive den følelse af god sex med mig selv, det er det samme som at åbne mig helt. Det får mig til at føle mig meget sårbar, også fordi det ville blive en hemsko, hvis jeg skrev en liste over de oplevelser (både fysiske og psykiske) jeg har haft — idet en sådan liste let kunne blive opfattet (pga. den prestige, der ligger i det skrevne) som måden, og man så ville måle sig i forhold til denne liste.

Af den grund synes jeg, det er nok at

sige, at jeg havde det vidunderligt, jeg lo og sang og følte for det meste, at jeg svævede på en lille sky.

Du kender den følelse, man har kl. 4 om morgenen, når man har siddet og drukket med nogle venner og man så begynder at pjatte — jeg følte sommetider på den måde. Har du nogensinde tilbragt en nat i en seng med en mand eller kvinde som du holdt meget af, og hvor I havde det spændende og tilfredsstillende seksuelt? Så kender du følelsen af ømhed og taknemmelighed og den omsorg, du føler over for din elskede, når I begge var trætte og lagde jer fredeligt tilbage i sengen. Sådan følte jeg undertiden, kun var der her ikke nogen anden, som jeg følte dette for, jeg følte det for mig selv.

Husker du første gang du løb på rulleskøjter eller kørte motorcykel, og hvor du havde lyst til at skribe af glæde over vinden i dit ansigt og den magtfulde fart? Sommetider følte jeg sådan.

Og ved du hvad? Jeg er endnu ikke sikker på hvilken af de forskellige fysiske følelser, som jeg har oplevet, er den berømte orgasme. Jeg tror, jeg ved det, men jeg er endnu ikke sikker. Det skyldes at jeg altid har associeret orgasme med "afspænding" og "tilfredsstillelse", samt den mest intense fysiske følelse. Det jeg føler, kan bedre beskrives som noget nyt og vidunderligt og en befrielse for en tidligere følt frustration. Med andre ord, jeg føler aldrig, at det er forbi eller at jeg er færdig med det. Der er ingen afslutning. Det forvirrede mig en tid fordi jeg forestillede mig, at hvis der ikke var nogen GONG ved kulminationen, ja, så måtte jeg enten overhovedet ingen orgasmer have, eller masser, og jeg var ikke helt sikker på, hvad det var det skete. Men der er to ting, der fik problemet til at hvile for mig, for det første læste jeg en artikel i "Søsterskab", der hed "orgasmens politik", den var skrevet af Susan Lydon, og hun beskrev den kvindelige orgasme på en måde, som lignede det der skete for mig betydelig mere end noget andet, jeg tidligere havde læst (og selvfølgelig det at se det skrevet, legitimerede min oplevelse); og for det andet havde jeg det så dejligt, at jeg blev totalt ligeglad med den åndssvage terminologi.

Da jeg først havde den vibrator, forsvandt mine fantasi-trip. Jeg behøvede ikke længere at koncentrere mig om, hvad jeg gjorde, jeg gjorde det bare, så kunne mit hoved fantasere, hvad det ville. Det bevægede sig alle steder hen

med den samme frihed, som en fugl der springer fra gren til gren, engang stoppede jeg det med en jernhånd; min krop blev leder i en springe-buk-leg.

Men en aften var det svært for mig at komme. Af en eller anden grund skete

det hverken så hurtigt eller intenst, som jeg var blevet vant til. Jeg begyndte at gå gennem alle mine teorier om, hvorfor sex er så opskruet i vort samfund, jeg begyndte at skrive noter ned for skrive en artikel om sexualitet, jeg vendte tilbage til min gamle anstrengelse med at konstruere en perfekt sexfantasi, men pludselig gik et lys op for mig: "Gad vide om batterierne er gået?" Jeg syntes det var meget skægt, men for en sikkerheds skyld fandt jeg nogle nye og skiftede batterierne ud. Jeg tændte endnu en gang for vibratoren, den begyndte at bizzze temmelig højt, så højt at jeg troede jeg overbelastede den; men det gjorde jeg ikke, og pludselig, der var den på mindre end et minut — mine teorier forsvandt ligesom Adams.

Morale: Det er rart at have et ekstra sæt batterier i nærheden.

Så for det meste spillede disse nedværdigende seksuelle fantasier en birolle i mit sexliv med mig selv. De viste bare en af de mange veje mit sind bevæger sig af nu og da.

Jeg er meget sjældent i forbindelse med medierne og deres lumske former, så jeg er aldrig faldet over nogen pornografi eller pseudopornografi, som kunne tiltrække min bevidsthed på denne scene. Men i aften da jeg læste i "Søster-skab", kom jeg til Kate Millets artikel om "sexual politik" (i litteraturen) — denne startede med et langt Henry Miller citat fra *Sexus*.

Jeg regner med, at du vil kalde det en forførelsesscene. Kvinden var fuldstændig nedværdiget, men helten plejede i hende son en rigtig superpik, og selvfølgelig elskede hun det inderst inde. Nå søstre, hvad kan I sige? Det satte mig igang. Jeg vendte ikke bladet for at læse Mr. Millers udmærkede analyse, jeg masturberede i stedet for. Men der skete noget meget underligt. På intet tidspunkt under dette forsøg — hvor jeg brugte hans fantasi til at komme, hverken mens jeg var midt i min glæde eller efter jeg var færdig, følte jeg mig skamfuld eller skyldig. I stedet for at føle, Miller havde brugt mig, følte jeg, at jeg faktisk havde brugt ham, og faktisk havde vundet en sejr over ham. Det faktum, at en kvindes ydmygelse var kilden til min ophidselse, bekymrede mig ikke, fordi jeg vidste, at jeg ikke ville drømme om at ydmyge en kvinde på den måde i virkeligheden, og jeg ville heller ikke lade mig selv ydmyge på den måde. For første gang forstod jeg fuldstændig hvad mine søstre havde sagt til mig på den filmaften, da de insisterede på, at mine fantasier var til mit brug, og at jeg ikke skulle begrænse dem.

For en kvinde er masturbation en politisk handling. Det er en måde du kan bruge til at gennembyrde de sociale roller, blot ved den enkle kendsgerning, at du ikke spiller roller over for nogen, når du gør det.

I stedet for at føle mig nedgjort af Millers modbydelige skrivi, følte jeg mig stolt og glad over at have været i stand til at tage det og bruge det til ophidselse. På den måde vandt jeg styrke og uafhængighed.

Den eneste konklusion jeg kan tilbyde her til sidst er, at der helt sikkert er en masse lort, der omgiver sex, men at det er en skøn følelse, når du kommer bagved og kommer til den simple glæde ved det.

Lektion i masturbation

Masturbation kan være en meget skøn og positiv oplevelse. Hvis vi tager os tid til det og gør os den anstrengelse at lære hvordan vores krop reagerer på vores egen berøring, så kan vi lære en hel del om vores egen sexualitet. Vi kan begynde at forstå, respektere og nyde den måde, vores krop reagerer på. Vi kan afhjælpe krampes og blodtilstrømning i bækkenet, specielt under menstruationen. En kvinde, der frit nyder at give sig selv seksual glæde, har sandsynligvis

ikke så mange seksuelle problemer og har sandsynligvis også bedre seksuelle relationer. Disse ekstra goder ved masturbation er glæder i sig selv.

Det første krav til dig, hvis du vil gøre masturbation til en lønnende erfaring, er vilje og tålmodighed. Du skal oprigtigt ønske at kommunikere med din krop og dine følelser. At lære at masturbere, så du kan få orgasme kan tage tid, men det er anstrengelsen værd. Du skal give dig selv den chance. Tag en time for dig selv, hvor du f.eks. slapper af i et bad. Brug bade-olier eller sæber, som lugter godt, og føle alle vegne på din krop. Nyd den behagelige følelse af at røre ved dig selv, og nyd det varme vand rundt om dig. Slap af.

Når du tørrer dig, se så på din krop i et spejl, se på dig selv somom du aldrig havde set dig nogen før. Se på dine bryster, ben og bagdel. Brug et håndspejl og se på dine genitaler. Find din Klitoris og føle den med dine fingre. Se på læ-

berne rundt om din skede, træk dem fra hinanden og se på din skede. Find din anus. Lad fingrene bevæge sig mellem folderne og undersøg dig selv. Nyd det. Nyd følelsen.

Find et behageligt sted, hvor du kan lægge dig ned og koncentrere dig fuldstændig om din krop. Koncentrer dig om følelsen af din egen berøring. Læg mærke til konsistensen af din hud, lugten af din krop og de olier, som du kan lide. Tænk på den følelse, du får ved at berøre dig selv. Brug dit eget spyt eller væsken fra din skede.

Gør alt hvad du synes er rart, koncentrer dig om zonen omkring Klitoris, smag på din krop, lugt til dens lugte. Hvis bøger, musik, billeder eller fantasier ophidser dig, så brug dem. Måske vil du gerne bruge en vibrator. Den kan i hvert fald hjælpe dig med at koncentrere dig om de særlige stimulerende steder på din krop. Giv dig hen. Vær tålmodig med din krop, øv dig så ofte, du kan. Jo mere øvelse, jo hurtigere lærer du det. Føl dig ikke presset til det — du gør det kun for dig selv — stop når du har lyst og begynd igen når du har lyst.

Det er op til dig at opdage din egen krop, dine følelser, din egen glæde ved dig selv. Du må selv lære hvordan din krop reagerer ved din egen berøring. Du kan stønne, klage, krølle tæer, bide tænderne sammen, ånde tungt, bøje ryggen eller hvad som helst — det er din reaktion — så nyd den.

Når du får orgasme, kan det være, at hele din krop bliver spændt og du ånder hurtigere. Måske får du fornemmelsen af tryk, din Klitoris banker måske, måske har du en prikkende følelse i genitalerne. Måske krøller dine tæer og måske erigerer dine brystvorter. Tag dig ikke af om du kommer en eller flere gange — tag dig ikke af, at du ikke kommer lige med det samme, eller hvis du ikke kommer hver gang. Lige meget hvad du føler eller har lyst til at gøre under din orgasme er OK — det er din orgasme.

Fra »CIRCLE ONE«,
der sælges i Kvindehuset.

"Livets kvaler, triumfer og frustrationer vil altid vise sig i seksualiteten."

Simone de Beauvoir

Fortegnelse over mænds holdninger til kvindebevægelsen

1. Fortielseholdningen:

Ah, hold kæft, hvad vedkommer det mig.

2. Den ligegyldige holdning:

Det er det sædvanlige gas, ligesom alt det andet, der er oppe i tiden — der er jo så meget — porno, demonstrationer og skidt og møg. Noget skal der jo snakkes om! Men det er da godt, at nogen laver lidt liv i gaden engang imellem — det har jeg da ikke noget imod.

3. Den latterliggørende holdning:

Hvor er de røde strømper. Ja, hjemme hos mig er det lilleemor, der bestemmer, hø, hø. Du tror vel ikke, at jeg hjælper dig med at løfte den kasse? Rødstrømper, de har en skrue løs seksuelt — hvis de ikke er lesbiske, er de vokset sammen i skridtet.

4. Trusselsholdningen:

Vent I bare til I bliver 40! Der er da heldigvis andre kvinder.

5. Den uforstående holdning:

Jeg forstår ikke hvorfor I rønder rundt og laver al den ståhej: Hvad er jeres mål? Hvad er det I vil? — udover at gøre opmærksom på, at nu er der så og så mange frustrerede kvinder. Jeg kan overhovedet ikke se, at kvinder er undertrykte, de har da helt de samme muligheder som mænd.

6. Pule holdningen:

De skal bare ha' et ordentligt knald (underforstået: lad min pik komme til) — så er de kureret! Så snart de er bollet tykke, er de færdige med det pjat.

7. Hold fingrene fra andre kvinder:

Der er nogle kvinder, der har det dårligt, og det er i orden, at de organiserer sig, men de skal ikke ødelægge det for dem, der har det godt. Det skulle jo nødvendigvis blive en fiks idé at være undertrykt. I kan da ikke sige, at kvinder, der er tilfredse, er undertrykte.

8. Den selvretfærdige holdning:

Ja, hjemme hos mig har der aldrig været noget. Min kone er sådan halv rødstrømpe, og det skal hun sandelig have lov til.

Når det er min kone der laver maden, er det udelukkende fordi, det er hende, der er bedst til det. Så laver jeg til gengæld småreparationer og den slags. Jeg forstår ikke disse bitre angreb på alle mænd over én kam.

9. Piedestal holdningen:

Jeg synes kvinder er dejlige, de er så søde at se på. Og hvis I ikke gjorde noget ud af jeres udseende, ville vi ikke have noget skønt for øje. I kan da ikke fornægte den kvindelige krops æstetik.

10. Den nostalgiske holdning:

I har slet ikke det jeg forstår ved ægte kvindelighed. Jeg synes I glemmer jeres sødme og humor. Alting er så koldt og forjaget i vore dage, og hvis I osse bukker under for stress og aggressioner, hvad er der så tilbage? Tidligere var det da et af de lyseste øjeblikke i en ung piges liv, når hun blev ført til alters. Og at få børn er da en herrens gave.

11. Den biologistiske holdning:

Hver eneste celle i en kvindes krop er forskellig fra hver eneste celle i en mands krop.

I må dog indrømme, at det er kvinderne, der føder børnene — men det vil I måske osse lave om på? Og desuden har kvinder mange flere sygedage end mænd, så ligeløn ville være umuligt. Og moderfølelsen — den smukkeste af alle følelser.

12. Den psykologiske holdning:

Manden har vel altid stået lidt over kvinden i den forstand, at kvinden gerne vil se op til manden. Og de fleste mænd vil da helst ikke have en kone, der dominerer.

Kvinder er ikke dummere end mænd, de er bare bedre til nogle andre ting.

13. Den individualistiske holdning:

Jeg har indtryk af, at dem der er rødstrømper, det er nogle skuffede kvinder — kvinder der er separeret og sådan, og

Så kan man måske blive fri dit plager om penge til øjenskygge...?

som derfor ikke rigtig kan finde ud af det. Hvis de havde levet i et lykkeligt ægteskab, var de sikkert ikke blevet rødstrømper. Det må være sådan processen er.

Der er ikke noget generelt i dét, det er bare enkelttilfælde det hele.

14. Den liberalistiske holdning:

Du er da meget frigjort og kan gøre hvad fanden du har lyst til. Veluddannede kvinder klarer sig udmærket. Selvfølgelig er der mange kvinder, der ikke gennemfører deres uddannelse, fordi de bliver gift. Men det er da deres eget valg.

Kvinder har da ligestilling her i landet. Er der måske ikke hele to kvindelige ministre p.t.? Og Maja Eklöf har da osse bevist at selv en rengøringskone kan komme til orde i vores samfund.

15. *Mændene er ligeså undertrykte:*
Manden har det osse ad helvede til. Det er ham der altid er tvunget til at arbejde. Kvinden er privilegeret i og med at hun bare kan gå hjemme hos børnene hele dagen. Det er et rollemønster, alle ligger under for og ingen undertrykker den ene mere end den anden. Det er ikke spor sjov, altid at være den der har ansvaret. Kvinden, hun får altid lejligheden og børnene ved skilsmisse — uden videre.

Så vil I vel osse være soldater? for det hører sandelig med.

16. *Samarbejdsholdningen:*

Jeg synes rødstrømpe-sagen er så udmærket, men det er da en menneskesag. Så længe vi mænd ikke er med, skaber I et falsk skel. Kvindesnak alene det er da alt for snæversynet. Der må mænd med for at der kan ske noget virkelig, kvinder de er altid så passive.

17. *Den kulturelle nedgørelse:*

I kan i hvert fald ikke nægte, at det er mænd, der har skabt hele kulturen — civilisationen. Nævn mig en kvindelig maler eller kvindelig komponist. Kvinder har generelt ikke de skabende talenter som mænd har.

Hvordan ville kvindernes situation se ud i dag, hvis ikke mændene havde opfundet opvaskemaskinen, støvsugeren, osv., ja, man kan jo blive ved.

18. *I glemmer klassekampen:*

Du og jeg står sgu da lige. Vi er studerende på lige fod. Der er ingen forskel på vores situation, men der er forskel på din og så en arbejders situation. Nej, I der er så privilegerede skulle hellere hjælpe andre ud af deres undertrykkelse.

Den forskelsbehandling kvinder er udsat for, hænger sammen med det kapitalistiske samfund. I Rusland f.eks. er kvinderne ude i produktionen.

19. *Analyse holdningen:*

Så vidt jeg kan se er det et strategisk spørgsmål. Det drejer sig om at ruske op i kvinderne. Hvis de har det dårligt er det helt deres egen skyld. Hvis jeg skal godtage jeres påstande, må I kunne begrunde dem.

20. *Hyldest holdningen:*

Jeg synes I gør det helt rigtige. Godt vi har friske piger som jer, det er rart at møde en pige der har noget at sige. Du skulle snakke lidt med min kone, hun trænger til at peppes lidt op.

21. *Bekendelsesholdningen:*

Jeg kan godt se, at husarbejdet har været skævt fordelt hidtil, men nu skal jeg nok tage min del.

Jeg kan godt forstå, I må være alene om jeres bevægelse, så I kan lære at formulere jer.

Jeg har gjort mange ting, som jeg nu fortryder.

22. *Den selvironiske, chauvinistiske:*

Fremføre sine småchauvinistiske synspunkter som om det var for spøg.

23. *Hvad-skal-vi-nu-gøre-holdningen:*

Vi kan ikke forklare det, så nu må I forklare os, hvad vi skal gøre. Det er jo jer, der kritiserer, så må det osse være jer, der kan sige os, hvad vi kan gøre. Vi mænd må vente på et udspil fra jer.

24. *Den bedrevidende holdning:*

Hvis jeg må give jer et godt råd. Det pigen mener er ..... Ud fra mit kendskab til rødstrømper, er det du siger helt forkert.

Kvinde forsvar dig — med "lovlige våben"!

Tænk du nogensinde på, hvad du ville gøre, hvis du en dag blev overfaldet?

Det kan være meget betryggende at gå med en eller anden form for "våben", som kan bruges i selvforsvar.

Følgende "våbenforslag" skal kun bruges til at vinde tid til at slippe bort, men aldrig hvis angriberen har pistol, kniv eller andet våben. Tænk ikke på, at vinde i kamp, men kun på at beholde dit liv og komme væk. Glem ikke, at en angriber som regel venter at ofret er svagt og bange. Ethvert modangreb vil overraske angriberen.

Plastik citron: Når den er fyldt med saft kan den sprøjte indtil 4 meter. Sigt altid mod øjnene. Et par sekunders blindhed vil gi' dig tid til at forsvinde. Hårspray, parfume o.lign. har samme virkning.

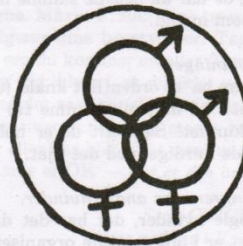
Tændt cigaret: Tvær den ud i angriberens ansigt.

En stor ring: Bær den med den tunge del inden i hånden. Slå angriberen kraftigt i ansigtet med den flade hånd (og den tunge ring).

Paraply: Hold fast for enden og på midten af paraplyen. Brug hurtige dolkebevægelser mod maven eller halsen.

Hattendål: Bær den fast i hånden, eller sæt den i din skjorte, kjole eller bukser. Hold hattenålen fast med alle fingre og sigt mod hals og ansigt.

oversat af Seksualpolitik fra det amerikanske kvindeblad "Ms"

BBF

(bøssernes befrielsesfront)

Holder møde hver 2. mandag i PAN-CLUB, Restaurant Maritime, Nybrogade 28, 2. sal, Kbh. K, kl. 20.00 fra 28. okt. osv. Forberedelser til stor offentlig fest, seminar, studiegrupper er i gang mm.

Vise om kønssygdomme

»Det gælder om med alle midler at hamre ind i folks bevidsthed, at kønssygdommene er der, og at de er meget farlige«, sagde landsforeningen til kønssygdommenes bekæmpelse i 1944. Et af midlerne var omstående plakat. Nogle af os fik vore første kønsforskækkelser fra plakatens tekster, der fordømte enhver »løs forbindelse«.

Nu – i 1974 – flourer kønssygdommene atter. Løse forbindelser er ganske almindelige. Moralens vogtere har ikke noget at skulle ha' sagt. Hvad skal vi gøre? Jeg vil ikke være med til den slags plakater. Derfor har jeg skrevet denne vise til jeres oplysning.

Visekællingen

Melodi: Den oldenborgske kongerække

Skærsippemazurka

Jeg er en meget gammel kone, som
bare går og går og går Men I er nogle yngre
nøgne, der ofte ligger ned og får. Så-
danne har jeg aldrig haft det. da jeg var ung end-
nu sku sundhedsvæsnen altid straf' det. Hver hus-
mur den var fyldt med gru. Den sorte haand spredt.
gonokokker og syfilis som bare pokker. Man burde
de af skræk

Jeg er en meget gammel kone,
som bare går og går og går.
Men I er nogle yngre nøgne,
der ofte ligger ned og får.
Sådanne har jeg aldrig haft det.
Dengang da jeg var ung endnu,
sku' sundhedsvæsnen altid straf' det.
Hver husmur den var fyldt med gru:
:/: Den sorte hånd spredte gonokokker
og syfilis som bare pokker.
Man burde dø af skræk. :/:

Det mest forbudte sa'e man ikke,
men føjed til at kys og kram
straks burde væk fra folkets skikke.
Der blev kun øjekast til ham.
Så ku man ikke blive ramt af
den sorte hånds bacilleflor.
Det blev det hele mægtig tamt af.
Men alting andet kaldtes hor:
:/: Den sorte hånd spredte gonokokker
og syfilis som bare pokker.
Man burde dø af skræk. :/:

I dag er temlig anderledes.
Nu elsker man på kryds og tværs.
Nu ska man ikke gå og kedes
og skrive stemningsfulde vers.
Nu går man lige luket til -agen,
som om der ingen fare er.
Men på det lystomsuste lagen
den sorte hånd er atter nær:
:/: Den sorte hånd spredte gonokokker
og syfilis som bare pokker.
Men bør man dø af skræk? :/:

Skillingssvise

Trykt i dette Aar

Plakat fra 1944

Den sorte Hånd

Hvad skal vi gøre ved miseren,
skal vi nu atter klostres ned?
Nu træt påny af rygmarvstæren
og gonaré er elskovs fred
den rene luxus, lissom dengang
man bæved for den sorte hånd.
Jeg derfor synger denne skræksang
ud af min dybt erfarne ånd:
:/: Den sorte hånd spredte gonokokker
og syfilis som bare pokker.
Men kan kureres væk. :/:

Morale:
Der findes fagfolk som bevogter
folks unge elskovsgale krop.
Så hvis I bare gik til doktor
lidt tittere og blev talt op
og kigget efter for baciller
— de gi'r ej mer jert rygte plet —
så ku I være meget vilder,
end dengang da jeg moked ret:
:/: Den sorte hånd spredte gonokokker
og syfilis som bare pokker.
Men kan kureres væk. :/:

Eneret: Visekællingen.
Markedet i »Den gamle By«, Århus Festuge 1974.

Marselia Tryk A/S - Århus

Søndag

Som ovenfor nævnt var der udarbejdet et ret detaljeret strukturforslag, som i hovedtræk gik ud på:

1. bevægelsen bygger på *grupper*.
2. bevægelsens besluttende organ er *koordinationsmødet*.
3. koordinationsmødets sammensætning: en repræsentant fra hver gruppe skal være tilstede.
4. tilhørsforhold til bevægelsen defineres ved at man betaler *kontingent* (= modtager *det interne blad*), er en *gruppe* og/eller har gennemgået *introduktionen*.
5. den daglige administration varetages af en *kontaktgruppe*, der koordinerer gruppernes arbejde og laver dagsorden til koordinationsmødet.

Forudsætningerne for dette strukturforslag var dels gen-etableringen af det interne blad og dels gen-etableringen af introduktionsmøderækken.

Det "revolutionerende" i forslaget, det der adskilte det fra den tidligere struktur var, at grupperne havde *repræsentationspligt* og *referatpligt*. Der lå imidlertid en del problemer og uafklarede spørgsmål i oplægget. Efter at grupperne havde diskuteret strukturforslaget søndag formiddag, indleverede de (ændrings-) forslag til afgørelse i plenumdebatten søndag eftermiddag.

- ad 1. Alle var enige heri,
- ad 2. det blev besluttet vedrørende koordinationsmødets kompetence at dette var besluttende i økonomiske spørgsmål, og at dette skulle godkendes udadvendte politiske handlinger, foretaget i bevægelsens navn.
- ad 3. hver gruppe har en stemme, løsgængere har ikke stemmeret.
- ad 4. kontingent-betaling blev vedtaget. Introduktionen måtte hurtigst muligt sættes i gang.
- ad 5. kontaktgruppen blev sammensat af 4 fra basisgrupperne, og 4 fra funktionsgrupperne i Kvindehuset, og det er den, der nu varetager koordineringen af de forskellige gruppers arbejde (note 2).

Vi har senere besluttet at "løsgængere" som hovedregel ikke kan komme til koordinationsmøderne, dette er gjort ud fra den begrundelse, at vi må bibeholde vores udgangspunkt: bearbejdningen af de personlige erfaringer sammen med andre kvinder. Vi må understrege i vores arbejde, at situationen som undertrykt kan vi ikke ændre som individer, kun i samarbejde med andre.

Ligesom vi på seminaret søgte at bruge en fremgangsmåde der hed: udgangspunkt hos os selv og vores oplevelser, perspektivering af disse, analy-

sering af disse, opstilling af modstrategi, må vi frem over gøre det: ikke blot ved en stadig forbedring af strukturen og en mere og mere afklaret målsætningsformulering, men osse i hver eneste aktion, i hver eneste diskussion, og det ligegyldigt om vi diskuterer den undertrykte situation vi står i på arbejdsmarkedet, eller den vi finder os i "privat".

Det vigtige her er lige netop at komme ud over adskillelsen mellem det private og det offentlige — det personlige og det politiske, vi må se vores personlige undertrykkelse som kvinder i lyset af den samfundsmæssige undertrykkelse og ud fra den oparbejde erkendelse af sammenhængene, forme en strategi over for begge undertrykkelsesformer og de forhold der betinger disse.

Vi har en instinktiv fornemmelse af, at det der er den vigtigste forskel mellem os og andre grupperinger på venstrefløj, er vores forsøg på at kombinere beskæftigelsen med det private og det offentlige — noget vi netop kan gøre fordi vi — i basisgruppen — med udgangspunkt i vores egne, såkaldt "private" erfaringer, kan se eksempelvis vores seksuelle, driftsmæssige undertrykkelse som et fænomen, der ikke er betinget af vores individuelle fallitter, men som et resultat af det samfund vi lever i.

Hvad vi vil bruge disse erfaringer til og nøjagtig *hvordan* er et helt nødvendigt spørgsmål for os at få besvaret.

Vi hverken kan eller vil afskrive vores tidligere arbejdsgrundlag, men vi må og skal bearbejde vores erfaringer fra arbejdet indtil nu, vi må formulere dem, bruge dem for at komme videre — ud over den nulpunktsituation, som seminaret indgik i.

»I dag er vi nået til et vist punkt. Vi har en sum af erfaringer bag os, som vi kan tage op, snakke om og lære af. Bevægelsen har en struktur, som er udsprunget af disse erfaringer, men som absolut hverken er det eneste mulige eller bedste resultat. Den må ændres efter, hvordan vi vil bruge bevægelsen i forhold til samfundet og i forhold til os selv, og efter de erfaringer vi gør med den.«

(Pjecen om rødstrømpebevægelsen i Kbh. 1970-74, s. 4, 2 kr. i Kvindehuset)

Kirsten Elisabeth Eriksen, seminargruppen

NB: Det må understreges, at dette indlæg — som hovedparten af de øvrige "offentlige" tilkendegivelser, der i tiden løb er kommet fra rødstrømperne — er bestemt af den skrivendes *personlige* opfattelse af tingene og problemerne. Dette repræsenterer derfor hverken noget objektivt referat, eller nogen fuldgældig analyse.

Note 1. Se f.eks. Rødstrømpebladet nr. 13 om "Kvindefronten"!

Note 2. Evt. interesserede kvinder kan skrive til Kontaktgruppen efter øvrige oplysninger.

Adr.: Kontaktgruppen, Kvindehuset, Abenrå 28, 1124 København K, (01) 12 56 60.

